

PREZES
REGIONALNEJ IZBY OBRACHUNKOWEJ
W KATOWICACH

Katowice, 18 marca 2024 r.

Znak: WK-610/42/4/23/24

Pan
Tomasz Osiński
Wójt Gminy
Wręczyca Wielka

Wystąpienie pokontrolne

Inspektorzy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach przeprowadzili w dniach od 27 listopada 2023 r. do 22 stycznia 2024 r. kontrolę kompleksową gospodarki finansowej **Gminy Wręczyca Wielka** za okres od 1 stycznia 2019 r. do dnia zakończenia kontroli.

Ustalenia kontroli zawarte zostały w protokole kontroli podpisanym 22 stycznia 2024 r., którego jeden egzemplarz pozostawiono w jednostce kontrolowanej.

Poniżej przedstawiam poszczególne nieprawidłowości, wskazując wnioski zmierzające do ich usunięcia i usprawnienia badanej działalności oraz osoby odpowiedzialne za nieprawidłowe wykonywanie czynności służbowych, stosownie do art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2023 r., poz. 1325).

W zakresie zamówień publicznych:

- *W 2023 r. przeprowadzono postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego w trybie podstawowym z możliwością negocjacji na realizację zadania pn. „Rozbudowa budynku Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w miejscowości Kalej” (wartość umowy 14.833.800,00 zł), w którym nieterminowo przekazano Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych informację o złożonych ofertach. Zgodnie z art. 81 ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1710 z późn. zm.), zamawiający przekazuje Prezesowi Urzędu informację o złożonych ofertach, nie później niż w terminie 7 dni od dnia otwarcia ofert. Otwarcie ofert nastąpiło 14 lutego 2023 r., a informację o złożonych ofertach przekazano 16 stycznia 2024 r., tj. z opóźnieniem wynoszącym 329 dni.*

Czynności w zakresie przeprowadzenia postępowania należały do członków komisji przetargowej powołanych na podstawie zarządzenia Wójta Gminy Wręczyca Wielka Nr 41/2022 z dnia 24 marca 2022 r. i pisma z 14 lutego 2023 r.

Wniosek nr 1

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Wręczyca Wielka w zakresie terminowego przekazywania Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych informacji o złożonych ofertach, stosownie do art. 81 ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2023 r., poz. 1605 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r., poz. 1270 z późn. zm.).

W zakresie podatku od nieruchomości:

- *W latach 2020 - 2023 nieprawidłowo sporządzono deklaracje na podatek od nieruchomości Gminy Wręczyca Wielka, co naruszało art. 2 ust.1 pkt 3, art. 3 ust. 1, art. 6 ust. 9 pkt 1 oraz ust. 10 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1170 z późn. zm.) w związku z art. 272 pkt 3, art. 274a § 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2019 r. poz. 900 z późn. zm.).*

Podatnik Gmina Wręczyca Wielka w złożonych deklaracjach wykazał budowle związane z działalnością gospodarczą polegającą na dostarczaniu wody i odprowadzaniu ścieków, tj. wodociągi, studnie głębinowe, kanalizacje sanitarne, oczyszczalnie ścieków w łącznej kwocie: 59.203.467,00 zł w roku 2020, 59.446.233,91 zł w roku 2021, 59.622.132,70 zł w roku 2022, 59.815.126,24 zł w roku 2023. Wartość podatku od nieruchomości w tym zakresie w latach 2020-2023 wyniosła kwotę 4.761.739,19 zł.

Należy zauważyć, że wszystkie ww. budowle, wykazane jako związane z działalnością gospodarczą, stanowiły własność Gminy, były wykorzystywane przez Urząd Gminy Wręczyca Wielka i służyły wykonywaniu statutowych zadań Gminy Wręczyca Wielka, stosownie do art. 7 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2019 r. poz. 506 z późn. zm.).

Zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2019 r. poz. 1292 z późn. zm.), działalnością gospodarczą jest zorganizowana działalność zarobkowa, wykonywana we własnym imieniu i w sposób ciągły. W świetle przepisów i orzecznictwa sądowego gmina nie prowadzi działalności gospodarczej. Wobec powyższego, ww. budowle nie powinny zostać wykazane w deklaracji na podatek od nieruchomości Gminy Wręczyca Wielka.

Zadania w zakresie wymiaru podatku od nieruchomości, przyjmowania i sprawdzania składanych deklaracji przez podatników należały do zadań pracowników Referatu Finansowego. Nadzór w tym zakresie sprawowała p. Barbara Jezior – Skarbnik Gminy Wręczyca Wielka. Deklaracje Gminy na lata 2020, 2021, 2023 podpisał p. Tomasz Osiński – Wójt Gminy Wręczyca Wielka. Deklarację za 2022 rok podpisała p. Magdalena Kasprzak – Sekretarz Gminy.

Wniosek nr 2

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Wręczyca Wielka w zakresie prawidłowego dokonywania czynności sprawdzających deklaracje podatkowe, stosownie do przepisów art. 272 pkt 2, pkt 3, art. 274a § 1, art. 274a § 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2023 r., poz. 2383 z późn. zm.), w związku z 6 ust. 9 pkt 1, ust. 10, art. 2 ust. 1 pkt 3 oraz art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz.U. z 2023 r. poz. 70 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r., poz. 1270 z późn. zm.).

Wniosek nr 3

Zweryfikować prawidłowość deklaracji na podatek od nieruchomości sporządzonych dla Gminy Wręczyca Wielka na lata 2020 - 2023 w zakresie budowli celem niewykazywania nieruchomości niepodlegających opodatkowaniu, stosownie do art. 272 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. 2023 r. r. poz. 2383 z późn. zm.) w związku z art. 1a ust. 1 pkt 4, art. 2 ust. 1 pkt 3, art. 3 ust. 1 pkt 1 i art. 7 ust. 1 pkt 15 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 70 z późn. zm.).

W zakresie dotacji dla spółek wodnych:

- *W latach 2020 - 2021 udzielono dotacji celowych dla Spółki Wodnej Warta z siedzibą we Wręczycy Wielkiej w łącznej kwocie 50.000,00 zł na realizację zadań z zakresu gospodarki wodnej i ochrony przeciwpowodziowej, pomimo braku stosownej uchwały Rady Gminy Wręczyca Wielka w sprawie określenia zasad udzielania dotacji celowej ze środków budżetu dla spółek wodnych, co naruszało art. 443 ust. 4 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U z 2020 r., poz. 310 z późn. zm.) oraz art. 44 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 869 z późn. zm.).*

Powyższe dotyczyło 2 umów dotacji na łączną kwotę 50.000,00 zł. Zgodnie z postanowieniami ww. umów dotacji oraz wyjaśnieniami pracowników Urzędu Gminy Wręczyca Wielka, ww. dotacje zostały udzielone na podstawie uchwały Nr XXII/216/17 Rady Gminy Wręczyca Wielka z dnia 24 lutego 2017 r. w sprawie zasad udzielania spółkom wodnym dotacji celowych z budżetu Gminy Wręczyca Wielka, trybu postępowania w sprawie udzielania dotacji i sposobu jej rozliczania, która została podjęta na podstawie art. 164 ust. 5c ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2015 r. poz. 469 z późn. zm.).

Wskazana w tej uchwale ustawa z dniem 1 stycznia 2018 r. utraciła moc zgodnie z art. 573 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U z 2017 r., poz. 1566 z późn. zm.). W konsekwencji z dniem 1 stycznia 2018 r. utraciły moc akty prawa miejscowego podjęte na podstawie nieobowiązującej już ww. ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne, mając na uwadze przepisy § 32 ust. 1 w związku z § 143 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” (Dz. U z 2016 r., poz. 283). W myśl wskazanego przepisu § 143 ww. rozporządzenia do projektów aktów prawa miejscowego stosuje się odpowiednio zasady wyrażone m.in. w dziale I w rozdziałach 1-7 tego rozporządzenia. Stosownie natomiast do umiejscowionego w dziale I, rozdział 5 tego rozporządzenia przepisu § 32 ust. 1, jeżeli uchyla się ustawę, na podstawie której wydano akt wykonawczy, albo uchyla się przepis ustawy upoważniający do wydania aktu wykonawczego, przyjmuje się, że taki akt wykonawczy traci moc obowiązującą odpowiednio z dniem wejścia w życie ustawy uchylającej albo z dniem wejścia w życie przepisu uchylającego upoważnienie do wydania tego aktu. W tym przypadku mamy zatem do czynienia z zasadą, zgodnie z którą uchylenie ustawy upoważniającej do wydania aktu prawa miejscowego powoduje, że akt wykonawczy nie posiada oparcia w akcie prawnym hierarchicznie wyższym. Naturalną konsekwencją tego jest utrata mocy obowiązującej aktów wydanych na podstawie tejże uchylonej ustawy. Udzielenie dotacji Spółce Wodnej Liswarta, a następnie dokonanie z tego tytułu wydatku, winno było zostać poprzedzone podjęciem przez organ stanowiący stosownej uchwały na podstawie art. 443 ust. 4 w zw. z art. 573 ww. ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U z 2020 r., poz. 310 z późn. zm.) i § 32 ust. 1 w związku z § 143 ww. rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów w sprawie „Zasad techniki prawodawczej”.

Ww. umowy dotacji zawarł p. Tomasz Osiński – Wójt Gminy Wręczyca Wielka.

Zadania w zakresie realizacji zadań z zakresu ustawy - Prawo wodne oraz przygotowanie projektów uchwał Rady Gminy Wręczyca Wielka należały do ówczesnego Kierownika Referatu Gospodarki Komunalnej, Ochrony Środowiska i Rolnictwa. Nadzór w tym zakresie sprawowała p. Magdalena Kasprzak - Sekretarz Gminy Wręczyca Wielka.

Zgodnie z art. 53 ust.1 ww. ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 869 z późn. zm.) kierownik jednostki sektora finansów publicznych jest odpowiedzialny za całość gospodarki finansowej tej jednostki.

Wniosek nr 4

Zapewnić udzielanie dotacji celowych z budżetu Gminy Wręczyca Wielka na realizację zadań w zakresie gospodarki wodnej i ochrony przeciwpowodziowej na podstawie zasad ustalonych przez Radę Gminy Wręczyca Wielka, stosownie do art. 443 ust. 4 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2023 r., poz. 1478 z późn. zm.), mając na uwadze art. 44 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U z 2023 r., poz. 1270 z późn. zm.).

W zakresie księgowości:

- *W latach 2019 - 2023 na pozabilansowym koncie 980 „Plan finansowy wydatków budżetowych” zaniechano ujmowania zmian planu finansowego wydatków pod datą podjętych zarządzeń Wójta Gminy Wręczyca Wielka w sprawie zmiany planu finansowego, czym naruszono zasady funkcjonowania ww. konta określone w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r., poz. 1911 z późn. zm.) oraz postanowienia polityki rachunkowości wprowadzonej zarządzeniem Nr 92/2012 Wójta Gminy Wręczyca Wielka z dnia 10 sierpnia 2012 r., ze zm.
Zmiany w tym planie ewidencjonowano z datą ostatniego dnia miesiąca na podstawie dowodów księgowych obejmujących zmiany dokonane w trakcie miesiąca.*

Zadania w zakresie wprowadzania zmian planu finansowego i prowadzenia ewidencji na koncie 980 należały do Głównego Księgowego Urzędu Gminy Wręczyca Wielka. Nadzór w tym zakresie wykonywała p. Barbara Jezior – Skarbnik Gminy Wręczyca Wielka.

Wniosek nr 5

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Referatu Finansowego w zakresie prawidłowego prowadzenia ewidencji pozabilansowej planu finansowego, stosownie do zasad funkcjonowania ww. konta określonych w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 2020 r. poz. 342), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270 z późn. zm.).

W zakresie sprawozdawczości:

- *W latach 2020 - 2023 nieprawidłowo sporządzono Rb-ST - roczne sprawozdanie o stanie środków na rachunkach bankowych jednostki samorządu terytorialnego na koniec lat odpowiednio 2019 - 2022 poprzez zawyżenie danych w pozycji „Stan środków na rachunku budżetu jednostki samorządu terytorialnego” o kwoty: 13.290,34 zł za rok 2019, 28.137,00 zł za rok 2020, 8.573,26 zł za rok 2021, 4.470,52 zł za rok 2022.*

Kwoty te dotyczyły rachunku środków Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych i wynikały z salda rachunku bankowego oraz bankowego potwierdzenia salda dotyczącego konta Urzędu Gminy

Wręczyca Wielka 135 „Rachunek środków funduszy specjalnego przeznaczenia” na koniec lat 2019 - 2022.

Powyższe było niezgodne z zasadami sporządzania tego sprawozdania zawartymi w § 20 ust. 1 instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego stanowiącej załącznik nr 37 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. poz. 144), a poprzednio - w § 22 ust. 1 instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego, stanowiącej załącznik nr 36 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1393 z późn. zm.). W myśl § 9 ust. 1 ww. rozporządzeń, kierownicy jednostek sporządzają sprawozdania rzetelnie i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalnorachunkowym.

Zadania w zakresie sporządzania sprawozdania Rb-ST należały do Podinspektora w Referacie Finansowym. Nadzór w tym zakresie sprawowała p. Barbara Jezior – Skarbnik Gminy Wręczyca Wielka.

Sprawozdania Rb-ST za lata 2019 - 2022 podpisali: p. Tomasz Osiński – Wójt Gminy Wręczyca Wielka oraz p. Barbara Jezior – Skarbnik Gminy Wręczyca Wielka.

Wniosek nr 6

Sporządzać sprawozdania Rb-ST o stanie środków na rachunkach bankowych jednostki samorządu terytorialnego stosownie do zasad sporządzania tego sprawozdania zawartych w § 20 ust. 1 instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego stanowiącej załącznik nr 37 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. poz. 144 z późn. zm.) oraz wzmocnić nadzór w tym zakresie nad pracownikami Referatu Finansowego, mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270 z późn. zm.).

Stosownie do treści art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1325), sprawozdanie o sposobie realizacji wniosków pokontrolnych należy przedłożyć Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Katowicach, **w terminie 30 dni** od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Do wniosków pokontrolnych zawartych w niniejszym wystąpieniu przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń **w zakresie wymienionym w art. 9 ust. 4 ustawy** z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych. Zastrzeżenia można wnosić do **Kolegium** tutejszej Izby, **w terminie 14 dni** od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

Prezes
Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Katowicach
Daniel Kołodziej

Daniel Kołodziej